

KNMvD standpunt verplicht chippen kat

In Vlaanderen geldt een chip- en castratieplicht voor katten. Ook Spanje en Portugal hebben (vanaf 2021) een chipplicht voor katten. Deze maatregelen zijn ingevoerd om het aantal zwervkatten te laten afnemen. In Nederland geldt een chipplicht voor honden, niet voor katten.

KNMVD STANDPUNT

- De eigenaar van een gechipte en geregistreerde kat kan snel worden opgespoord.
- Hierdoor kunnen vermiste en gevonden katten snel bij de eigenaar terugkeren. Dit geldt ook voor zieke en gewonde katten, waardoor een betere diergeneeskundige zorg kan worden gegeven.
- De KNMvD pleit voor een wettelijke chip- en registratieplicht voor alle katten.
- Castratie van katers en poezen op jonge leeftijd is aan te raden als permanente geboortebepurende maatregel. Deze ingreep is medisch verantwoord. De KNMvD is voornamelijk niet voor een wettelijke castratieverplichting.

AANTAL ZWERFKATTEN

De kat is in Nederland het enige huisdier dat zich onbeperkt mag verplaatsen. Naast 2,6 miljoen huiskatten is er een populatie zwervkatten die wordt geschat op 136.000 tot 1,2 miljoen dieren (1). Jaarlijks worden ongeveer 37.000 zwervkatten (op-)gevangen en ongeveer 10.000 zwervkatten doodgeschoten (2). Zwervkatten zijn verwilderde huiskatten of in het wild geboren katten. Verantwoord huisdierenbezit, inclusief chippen en castreren, wordt algemeen gezien als een duurzame oplossing van het zwervkattenprobleem. Door het chippen en registreren van een kat, kan de rechtmatige eigenaar altijd teruggevonden worden.

DIERENWELZIJN ZWERFKAT

Ziekten, voedselgebrek, overbevolking en jacht tasten het welzijn van zwervkatten aan. Zwervkatten krijgen geen verzorging bij ziekte of verwonding, tenzij ze worden gevangen en naar een dierenarts worden gebracht. Opgevangen, ongechipte katten krijgen bij ontbreken van een eigenaar mogelijk een andere diergeneeskundige behandeling dan dieren met een eigenaar.

DIERGEZONDHEID ZWERFKAT

Zwervkatten kunnen een bron vormen voor besmettelijke ziekten. Huiskatten kunnen zich via zwervkatten besmetten. Gevreesd zijn ziekten als kattenaids (FIV), kattenleukemie (FeLV) en longworm (3,4). In gebieden waar deze ziekten voorkomen is een effectieve bestrijding alleen mogelijk op populatieniveau. Genoemde ziekten komen voor in de Nederlandse zwervdierenpopulatie. De prevalentie verschilt per regio en lijkt in Nederland lager dan in andere Europese landen. Ook ziekten waar tegen gevaccineerd kan worden, kunnen in een onvoldoende beschermde populatie veel leed veroorzaken.

VOLKSGEZONDHEID EN ZWERFKAT

Parasieten als Toxoplasma en spoelwormen kunnen een gevaar vormen voor de volksgezondheid (4). Besmetting van de mens gebeurt via de omgeving (werken in de tuin) en via onvoldoende verhit voedsel

(roodvlees). Zwerfkatten zijn een belangrijk reservoir voor deze ziekteverwekkers. Hoe groter de populatie zwerfkatten, hoe groter het potentiële gevaar wordt.

MINDER ZWERFKATTEN

Er is consensus dat het aantal zwerfkatten zo laag mogelijk zou moeten zijn. Over de manier waarop dit bereikt zou kunnen worden verschillen de meningen. Voor het beperken van de instroom van nieuwe katten worden eigenaren gevraagd hun kat te chippen en castreren. Zwerfkatten die gevangen genomen worden, worden gechipt, gecastreerd en ter adoptie aangeboden (gezonde katten die in een huiselijke omgeving kunnen functioneren), teruggeplaatst (gezonde katten die te verwilderd zijn) of geëuthanaseerd (ongeneeslijk zieke katten) (5).

Om het zwerfkattenprobleem te adresseren geldt sinds 2017 resp. 2018 in Vlaanderen een chip- en castratieplicht voor alle katten. Alleen katten van geregistreerde fokkers worden uitgesloten van de castratieplicht (6). Opeenvolgende Nederlandse staatssecretarissen en ministers wijzen een chip- of castratieplicht af als onhaalbaar en niet handhaafbaar⁷). Desondanks blijven politiek, maatschappelijke organisaties en gemeenten aandringen op een verplichting tot chippen (8,9,10). Minister Schouten heeft wel aangegeven te kijken of ze belemmeringen tegen een lokale chipplicht kan opheffen (11,12). De verantwoordelijkheid voor het beheersen van de zwerfkattopopulatie ligt bij de provincies. Voor honden geldt wel een wettelijke chip- en registratieplicht.

DIERGEZONDHEID EN CHIPPEN

Hoewel er incidentele meldingen zijn van complicaties na het plaatsen van een chip (zwellings, infectie, tumor, neurologische klachten), wordt de techniek als veilig en effectief beoordeeld (13).

DIERGEZONDHEID EN CASTRATIE

Bij gebrek aan een goed alternatief wordt castratie gezien als enige definitieve methode voor geboortebepijking bij katten. Castratie is een chirurgische ingreep die gepaard kan gaan met complicaties. In Nederland worden de meeste katers en poezen op ongeveer 6 maanden leeftijd gecastreerd. Poezen en katers kunnen vanaf 4 maanden leeftijd vruchtbaar zijn en poezen kunnen vanaf dat moment ongewenst drachtig raken. De krolsheid van poezen is seizoensgebonden. Te overwegen is om katten op jongere leeftijd te castreren dan in Nederland gebruikelijk is. De Federation of Veterinarians of Europe (FVE) geeft aan dat kittens jonger dan 8 weken een verhoogd risico hebben op complicaties en raadt de ingreep voor 8 weken leeftijd af. Om een wetenschappelijk onderbouwd standpunt in te nemen over castratie tussen 2 en 4 maanden leeftijd (zoals gebruikelijk in het Verenigd Koninkrijk, België, de Verenigde Staten en Australië) is meer onderzoek nodig (14).

Bronnen

1. [Feiten en cijfers gezelschapsdierensector 2015](#)
2. [Als de kat van huis is ...](#) (WUR, 7 mei 2015)
3. [Prevalentie en diagnostische aspecten van Aelurostrongylus abstrusus bij katten in omgeving Breda](#) (Mulder, 2010)
4. [Vat op de Zwerkat](#) (RDA, juni 2016)
5. [Handboek TNR zwerfkatten](#) (Zwerfkatten Nederland, 2017)
6. [Chipplicht en castratieplicht kat in Vlaanderen](#)
7. [Reactie staatssecretaris op RDA advies](#) (van Dam; 28 april 2017)
8. [Oproep 36 Nederlandse gemeente tot chipplicht katten](#) (juni 2017)
9. [Motie verplicht chippen kat](#) (de Groot, 20 februari 2018)
10. [Motie verplicht chippen kat](#) (Arissen, Grashof; 20 februari 2018)
11. [Beantwoording kamervragen over bericht dat jagers in de afgelopen 3.5 jaar zeker duizend verwilderde katten doodschoten](#) (minister Schouten, 4 oktober 2018)
12. [Dierenwelzijn](#) (minister Schouten, 4 oktober 2018)
13. [AVMA reference guide microchipping of Animals](#)
14. Early neutering of kittens, knowledge and practices. Impact on cats' population control / management and welfare (FVE, 2019 (in writing))